

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem n-
dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta
65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroška ulica
št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobijo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.
Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.
Za ostanila se plačuje od navadne vrstne, da se nalije enkrat, po 3 kr.,
dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo
torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba
na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadalješnjo na-
ročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi do-
pošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 30 kr.
in do konca septembra pa 65 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po
poštnih nakaznicah, ker so take pošiljate najbolj ročne.

Upravnistvo.

Ebenhoch-ov šolski predlog.

Kakor jezikovna naredba za Češko in Moravsko,
tako je napravil šolski predlog dr. Ebenhocha velik vihar
pri vseh nevernežih. Ker se je o tem predlogu že veliko
pisarilo, naj tudi »Slovenski Gospodar« o tem predlogu
nekaj besedie spregovori. Kaj hoče dr. Ebenhoch?

1. O šolskih zadevah naj imajo v prihodnje več
pravice deželni zbori, kakor so jih imeli do zdaj. Dr. Eben-
hoch sodi, da so razmere po raznih deželah naše države
kaj različne. Drugačne so razmere na Češkem in dru-
gačne zopet v Dalmaciji; drugačne so razmere po mestih
in zopet drugačne po kmetih. Kako vzdihuje marsikatera
mati v mestu, če mora njen otroček v šolo iti med
tem, ko nekoliko brije po ulicah ali če dežuje ali sneži!
Naj poskušajo te razvajene mestne otroke skozi eno
ali dve uri daleč v šolo pošiljati, kakor morajo kmečki
otroci mnogokrat tako silno daleč v šolo hoditi! Kmečkim
starišem se torej ne sme zameriti, če tirjajo spremembo
šolske postave, kakor ravno njim ugaja. To pa zamorejo
lažje prav razsoditi deželni zbori za posamezne dežele,
kakor pa državni zbor za celo cesarstvo.

Mi Slovenci se ne bi ustavljali, da se v tem ob-
ziru deželnim zborom zares podeli večja pravica v šol-
skih zadevah, če se ne bi po vsej pravici morali bati
ene stvari. Bojimo se po pravici, da bodo po tistih de-
želah, koder so Slovenci v manjšini, nas še hujše po-
nemčevali, kakor do zdaj. Mi bi mogli dr. Ebenhoch-ov
šolski predlog podpirati le v tem slučaju, če se po po-
sebnem državnem zakonu zagotovi, da se zamorejo otroci
izgojevati edino le v materinem jeziku. Zraven bi se
moralo nam dati zakonito zagotovilo, da se bodo otroci
tudi po tistih občinah v materinem jeziku podučevali,
kjer so v manjšini proti nemsčkim otrokom. Če se nam
dā to dvojno zagotovilo, lahko podpiramo dr. Ebenhoch-ov
predlog.

2. Namen tega šolskega predloga je nadalje ta, da
se otroci izrejšajo v veri svojih starišev in v pokorščini
proti postavnim oblastvom. Kako imenitna je ta zahteva,
pač vsakdo lahko sprevidi, posebno današnje dni, ko je

liberalizem mnogoterim ljudem zmešal glave. Ljudje, ki
se niso v mladosti privadili strahu božjega, so na ravni
poti k socialnim demokratom in raznim prekucuhom.

3. Otroci naj bi se po tem šolskem predlogu na-
učili predmetov, katere bodo potrebovali za prihodnje
življenje. Teh stvari naj se prav dobro naučijo, ne pa
rečij, katere kmalu pozabijo, ko so šolo zapustili.

4. Stroški za šolo naj ne pokončajo popolnoma
ljudskega premoženja. Šolski stroški so že dosegli grozno
visočino in še rastejo od leta do leta. — Deželni zbor
štajarski je v zadnjem zasedanju sicer pripoznal, da se
morajo zboljšati dohodki učiteljev. Toda ker bo to zbolj-
šanje prizadajalo veliko novih bremen, naj deželni odbor
preiskuje, kako bi se to zboljšanje učiteljske plače iz-
vršilo, da bi manjših in srednjih posestnikov prehudo
ne zadelo. Kakor kmeti, tako čutijo tudi obrtniki po
mestih in trgih silno težo vedno rastočih davkov. Po
vsej pravici poprašujejo kmeti in obrtniki: Kedaj pa
pridemo mi na vrsto? Kedaj se bodo pa nam
zboljšali dohodki ali vsaj znižali davki in
stroški? Nikar ne mislimo, da je ona šola najboljša,
ki je najdražja.

To namerava dr. Ebenhoch-ov šolski predlog in
zavoljo tega toliko napadov na katoliško stranko, ki ga
je podpisala! Če se nam Slovincem zagotovi, da se bo
slovenska mladina podučevala v slovenskem jeziku, bomo
z veselim srcem podpirali ta postavni načrt.

Pred važnimi izpremembami.

(Dalje.)

In to je prav lahko mogoče. Dati nam je le treba
tam, kjer smo v manjšini, kakor na Štajarskem, Ko-
roškem in Primorskem, namestniške oziroma deželo-
vladne oddelke. Ali nimajo nekaj tacega, saj deloma,
že sedaj tirolski Lahi? Mislimo, če je take ljubezni in
skrbljivosti bilo vredno 400.000 Lahov, katerim se ni
bilo treba bati pogina, ker itak mejijo z laškim kra-
ljestvom, in kateri na glas kričijo, da hočejo prej ko
slej biti podložni laškemu kralju, zaslužil si je pač pol-
drugi milijon cesarju svojemu vedno najzvestejših in
državi avstrijski izborni služočih Slovencev, da se jim
vendar enkrat dovoli nekaj prav lahko izvršljivega, da
bo konec vsaj najhujših krivic. Ako imamo slovenske
namestniške oziroma deželovladne oddelke, imamo z njimi
toliko naših deželnih šolskih svetov in v njih slovenske
nadzornike, ki nam nadzorujejo srednje in ljudske šole,
eden za prve in dva za zadnje bi zadoščali; tudi okrajni
nadzorniki bi bili slovenski. V naših srednjih šolah in učiteljskih
bila bi naj nemsčina obvezen predmet, sloven-